

ADVIES

nr. 36

de dato

29 januari 2016

Gelet dat de Commissie voor Aanvullende Pensioenen, samengesteld krachtens art. 53 van de Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (hierna de WAP), B.S. 15 mei 2003, waarna de leden benoemd zijn door de Koning bij Koninklijk Besluit van 17 december 2003, B.S. 29 december 2003 als opdracht heeft advies te verstrekken, nemen

de vertegenwoordigers van de werknemers, de werkgevers, de pensioeninstellingen en de gepensioneerden, bijgestaan door de deskundigen, volgend advies aan:

Omzetting in het Belgische recht van de richtlijn 2014/50/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende minimumvereisten voor de vergroting van de mobiliteit van werknemers tussen de lidstaten door het verbeteren van de verwerving en het behoud van aanvullende pensioenrechten

1 De toepassingsmodaliteiten van richtlijn 2014/50

1.1 Toepassing *ratione temporis*

- o omzettingstermijn (artikel 8 RL 2014/50)

Tegen de achtergrond van het voorliggende voorstel van de Europese Commissie tot wijziging van richtlijn 2003/41, dat een belangrijk informatieluik bevat en dat naar verwachting in de loop van 2016 definitief zou worden, is de Commissie van oordeel dat er voorlopig geen haast is met de omzetting van de richtlijn. Op die manier wordt vermeden dat de pensioeninstellingen op korte tijd te maken zouden hebben met wijzigende informatieverplichtingen.

- o open én gesloten plannen (artikel 2,2a RL 2014/50)

Omdat geen redelijke verantwoording aanwezig is voor een onderscheiden behandeling van deelnemers van resp. open of gesloten plannen, acht de Commissie het niet aangewezen om gebruik te maken van artikel 2,2a van de richtlijn dat een uitsluiting toelaat voor pensioenplannen die gesloten zijn op datum van inwerkingtreding van de richtlijn.

- o retroactieve werking (artikel 2,4 RL 2014/50)

Hoewel de richtlijn bepaalt dat zij alleen geldt voor tijdvakken van tewerkstelling na de omzetting, is de Commissie van oordeel dat bij de Belgische omzetting wel een retroactieve werking van de informatieverplichtingen moet worden bepaald. Het heeft immers geen zin om informatieverplichtingen in te voeren die enkel zouden slaan op bepaalde tijdvakken van tewerkstelling en niet op andere. Daarom moeten de nieuwe informatieverplichtingen gelden voor alle tijdvakken van tewerkstelling waarvoor aanvullende pensioenrechten werden verworven.

1.2 Toepassing *ratione personae*

- o alle werknemers (artikel 2,5 RL 2014/50)

Omwille van een mogelijke schending van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel beveelt de Commissie aan om de omzetting van de richtlijn niet te beperken tot "vertrekkende" werknemers; dit zowel wat de

regels inzake de verwerving en het behoud van aanvullende pensioenrechten betreft, als wat de voorschriften inzake de informatieverstrekking over deze rechten betreft.

1.3 Toepassing ratione materiae (artikel 2,3 RL 2014/50)

Met toepassing van artikel 2,3 geldt de richtlijn niet voor nabestaandenuitkeringen, met uitzondering van de specifieke bepalingen inzake het behoud van en de informatieverstrekking over deze uitkeringen.

Het begrip “nabestaandenuitkeringen” wordt echter niet gedefinieerd door de richtlijn. Omdat de richtlijn niet handelt over het ontstaan van deze rechten maar enkel over het behoud van en de informatieverstrekking over slapende rechten van nabestaanden van vertrekkende werknemers, is de Commissie van oordeel dat er slechts een omzettingsverplichting van de richtlijn ontstaat in de mate waarin deze rechten tot stand komen in de nationale rechtsorde. In de Belgische rechtsorde worden wettelijk verworven rechten toegekend aan overlevingspensioenen ná pensioenleeftijd terwijl in voorkomend geval ook extrawettelijk contractueel verworven rechten kunnen toegekend worden aan overlevingspensioenen vóór het bereiken van de pensioenleeftijd.

De omzetting van de richtlijnbevestigingen die betrekking hebben op de “nabestaandenuitkeringen” kunnen dan ook worden beperkt tot deze twee gevallen.

2 De normatieve bepalingen van richtlijn 2014/50

2.1 De verwerving van aanvullende pensioenrechten (artikel 4, 1 a en b RL 2014/50)

De Commissie heeft geen overeenstemming kunnen bereiken over de omzetting van de richtlijnbevestigingen die verband houden met de verwerving van aanvullende pensioenrechten.

De werknemersvertegenwoordiging en de vertegenwoordigers van de gepensioneerden zijn voorstander van een verlaging van de minimale aansluitingsleeftijd tot 21 jaar omdat de huidige maximale aansluitingsleeftijd van 25 jaar hoofdzakelijk de beroepsgroep treft die geen hogere studies heeft gedaan. Gecombineerd met de actueel geldende drempelperiode van maximaal één jaar zou met deze verlaging van de aansluitingsleeftijd tot 21 jaar voldaan worden aan de vereisten van de richtlijn.

De werkgeversvertegenwoordiging pleit voor het behoud van de actueel geldende maximale aansluitingsleeftijd op 25 jaar. In dat geval zouden de richtlijnbevestigingen inzake het gecombineerd gebruik van wacht- en drempelperiodes en inzake de leeftijd als verwervingsvoorwaarde ook opgenomen moeten worden in de Belgische regelgeving.

De vertegenwoordigers van de pensioeninstellingen behouden een neutrale houding ten opzichte van beide mogelijkheden.

2.2 Vervroegde uitbetaling

- De terugbetaling van persoonlijke bijdragen (artikel 4, 1, c RL 2014/50)

De vertegenwoordigers van de pensioeninstellingen en deze van de werknemers adviseren om ook in de Belgische regelgeving te bepalen dat de persoonlijke bijdragen waarvoor in voorkomend geval nog geen verworven rechten zouden gelden, onmiddellijk worden terugbetaald bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst. Dit is naar huidig recht enkel mogelijk voor vertrekkende werknemers. Voor de werknemers in België zou dit strijdig zijn met artikel 27 van de WAP. Dat artikel dient dan ook aangepast te worden om voormelde terugbetaling van persoonlijke bijdragen ook aan werknemers in België mogelijk te maken.

- o De uitbetaling bij uittreding - optionele bepaling (artikel 5,3 RL 2014/50)

De Commissie adviseert om gebruik te maken van de door de richtlijn geboden optie om toe te staan dat verworven rechten bij uittreding worden uitbetaald indien deze een nader te bepalen bedrag niet overschrijden. Ze preciseert dat dit voornamelijk mogelijk moet zijn bij een definitief vertrek naar het buitenland of voor (zeer) kleine bijdragen én op vraag van de werknemer. Zodoende vervallen ook de informatieverplichtingen die op dergelijke kleine bedragen van toepassing zouden zijn.

2.3 Het behoud van slapende aanvullende pensioenrechten (artikel 5 RL 2014/50)

De Commissie hoeft geen uitspraak te doen over slapende aanvullende pensioenrechten gelet op het akkoord van de groep van tien op dat punt en de beslissing van de regering om dat akkoord integraal uit te voeren.

2.4 De informatieverstrekking over aanvullende pensioenrechten (artikel 6 RL 2014/50)

De Commissie verheugt zich over de nieuwe databank DB2P en de toepassingen die zij toelaat.

De Commissie vraagt niettemin bijzondere aandacht voor de informatieverstrekking over slapende pensioenrechten. Vanaf 1 januari 2016 zullen er immers geen pensioenfiches meer bezorgd worden aan slapers die vanaf die datum voor hun informatieverstrekking uitsluitend aangewezen zullen zijn op de raadpleging van DB2P. Deze raadpleging zal de slapers bijvoorbeeld niet toelaten om kennis te nemen van het pensioenreglement (of de pensioenovereenkomst) ten tijde van hun uittreding, die voor hen van toepassing is. Ook hebben buitenlandse werknemers in de huidige stand van zaken, bij afwezigheid van een Belgische identiteitskaart, geen toegang tot de DB2P.

* * *